

Overlegorgaan van HBO-scholen
met een accountancy-opleiding

Voorzitter Landelijke Examens
Posthbo

LANDELIJK EXAMEN

Audit & Assurance B

Samenstellers : De vakcommissie Audit en Assurance

Datum: 3 juni 2015

Tijd: 13.30 – 16.30 uur

- * **Dit examen bestaat uit 10 genummerde pagina's inclusief voorblad. Controleer dit !**
- * **Toegestane hulpmiddelen:**
  - Handleiding Regelgeving Accountancy editie 2014 of 2015
  - VGBA met toelichting per 1 januari 2014
  - ViO met toelichting per 1 januari 2014
  - Eenvoudige, niet programmeerbare, rekenmachine
- * **Motiveer steeds uw antwoorden !**
Aan onvoldoende gemotiveerde antwoorden worden geen punten toegekend!
- * **Een indicatie voor de puntenverdeling is als volgt:**

vraag 1	15 punten
vraag 2	15 punten
vraag 3	30 punten
vraag 4	20 punten
vraag 5	10 punten
vraag 6	<u>10 punten</u>

Totaal: 100 punten

Veel succes!

© Vereniging Hogescholen

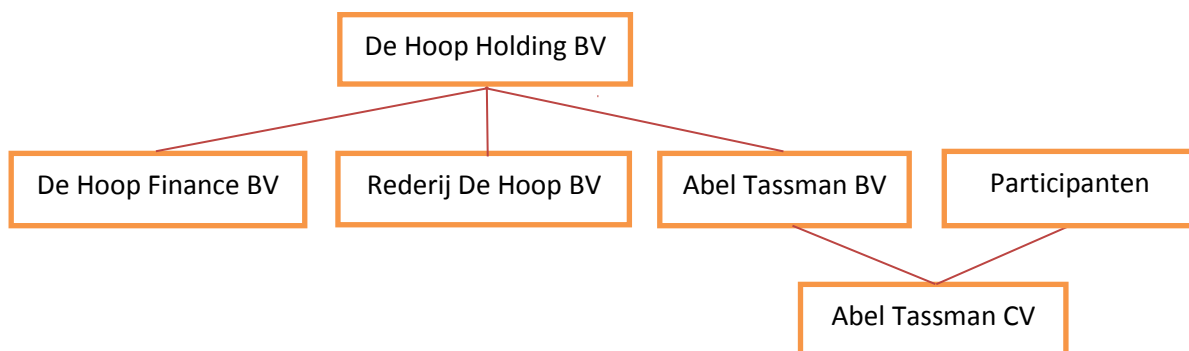
Offshore Serviceschip Abel Tassman CV.

Rederij De Hoop is een familiebedrijf met een lange historie in de zeescheepvaart. Nadat de vloot de afgelopen jaren is uitgebreid met moderne containerschepen voor de kustvaart in Europa oriënteert Rederij De Hoop zich thans op de offshore markt op de Noordzee. Rederij De Hoop is voornemens een zgn. Offshore Serviceschip met de naam Abel Tassman te laten bouwen en verder te exploiteren.

De belangrijkste activiteiten van dit te bouwen schip zijn inspectie, onderhoud en reparatie van pijpleidingen en kabels op de zeebodem. Naast de oliewinning op zee is er een verwachte groeiemarkt voor de offshore windparken. Het schip wordt 75 meter lang en krijgt een bemanning van in totaal 10 personen die 12 uur per dag werken en elkaar om de 6 uur afwisselen.

Bij de bouw van het schip worden een aantal kostbare innovaties toegepast. Zo wordt de romp van het schip speciaal ontworpen voor gebruik op de Noordzee. Een andere innovatie op het schip is een loopplank waarmee, met behulp van de technologie die wordt toegepast bij vluchtsimulators, de deining van de zee gecompenseerd kan worden. Door de toepassing van deze technieken is de Abel Tassman optimaal uitgerust voor het onderhoud van windparken.

Omdat de investeringen steeds kapitaalintensiever worden en banken steeds minder bereid zijn tot financiering heeft rederij De Hoop gezocht naar een alternatieve financieringsvorm. Besloten is de bouw en de exploitatie van de Abel Tassman gedurende de eerste 10 jaar te financieren in de vorm van een Commanditaire Vennootschap (Abel Tassman CV). Particulieren en ondernemers kunnen hierin als commanditaire vennoot participeren. Voor het beheer en de participatie in dit schip heeft rederij De Hoop Holding BV een 100% dochteronderneming met de naam Abel Tassman BV opgericht. De juridische structuur ziet er als volgt uit:

De verwachte investering bedraagt in totaal € 25.000.000 en wordt als volgt gefinancierd: € 10.000.000 eigen vermogen bestaande uit € 200.000 eigen vermogen in te brengen door Abel Tassman BV als beherend vennoot en 98 participaties van € 100.000 commanditair kapitaal. Bij het plaatsen van de participaties wordt een emissievergoeding van 3% (€ 3.000 per participatie) in rekening gebracht. Voor de financiering van de resterende € 15.000.000 is een bank bereid gevonden een lening te verstrekken in de vorm van een hypothecaire lening op het schip.

Voor het aantrekken van het commanditair kapitaal heeft Abel Tassman BV in maart 2015 een prospectus opgesteld waarin onder meer informatie wordt verschaft over de risicofactoren, Rederij De Hoop als initiatiefnemer, de offshore markt, het offshore serviceschip, de financiële uitgangspunten en prognoses, de fiscale en juridische aspecten en een inschrijfformulier voor de

participanten. Doordat de participaties € 100.000 bedragen is artikel 5.3 van de wet op het financieel toezicht van toepassing en hoeft het prospectus niet ter goedkeuring voorgelegd te worden aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM). In het prospectus wordt een geprognosticeerd rendement voorspeld van 9% voor de commanditaire vennoten. Het prospectus heeft een geldigheidsduur van 6 maanden.

Ondanks het feit dat het prospectus niet goedgekeurd hoeft te worden door de AFM heeft de directie van Abel Tassman BV aan de groepsaccountant van de groepsmaatschappij, De Hoop Holding BV, gevraagd het prospectus te onderzoeken en hierover, ten behoeve van de aan te trekken commanditaire vennoten te rapporteren in het prospectus.

In de bijlagen zijn de volgende gegevens opgenomen:

Bijlage 1: Investeringsbegroting en financieringsplan

Bijlage 2: Exploitatiebegroting Abel Tassman CV

Bijlage 3: Rendementsprognose per participant

Vraag 1 (15 punten)

- a. Geef de beroepsethische overwegingen die groepsaccountant van De Hoop Holding BV dient te maken bij de aanvaarding van de opdracht inzake het onderzoek van het prospectus.
- b. Geef een beschouwing over het type onderzoek, de van toepassing zijnde NV-COS, de tendenties, de tolerantie en de mate van zekerheid in de rapportering over het prospectus.

Vraag 2 (15 punten)

Verricht een cijferbeoordeling op de in de bijlagen 1 en 2 opgenomen investerings- en exploitatiebegroting en geef uw bevindingen puntsgewijs weer.

Vraag 3 (30 punten)

Beschrijf de werkzaamheden die de accountant verricht om de aanvaardbaarheid van de investerings- en exploitatiebegroting vast te stellen.

Vraag 4 (20 punten)

Geef een oordeel over de aanvaardbaarheid van de in bijlage 3 opgenomen rendementsprognose per participant.

Vraag 5 (10 punten)

Geef een analyse van de risico's die voor de commanditaire vennoten zijn verbonden aan een participatie in Abel Tassman CV. Maak daarbij een onderverdeling naar de volgende soorten risico's:

- A. De risico's verbonden aan de bouw van het schip
- B. De risico's verbonden aan de exploitatie van het schip

Vraag 6 (10 punten)

Tijdens het onderzoek van het prospectus van Abel Tassman CV heeft de accountant geconstateerd dat hij geen oordeel kan uitspreken over de verwachte restwaarde van het schip na 10 jaar. In zijn rapportage, opgenomen in het prospectus, merkt de accountant hieromtrent het volgende op:

Met betrekking tot de cashflow prognose per participant (bijlage 3) concluderen wij dat wij ons geen oordeel kunnen vormen over het feit of de gehanteerde veronderstellingen een redelijke basis vormen voor de prognose. Dit wordt veroorzaakt doordat voor de lange termijn waarop de prognose betrekking heeft (verkoop van het schip in 2026) de veronderstellingen gebaseerd zijn op te veel onzekere factoren, die elk hun invloed hebben op de waarde van het schip. Hierdoor is het voor de Beherend Vennoot moeilijk een betrouwbare verkoopprognose te geven, en voor ons daardoor niet mogelijk een verantwoord oordeel te vormen. Naar ons oordeel is de cash flowprognose op een juiste wijze op basis van de veronderstellingen opgesteld en toegelicht.

Geef gemotiveerd aan wat de betekenis van deze passage is voor de beoogde gebruikers.

Bijlage 1: Investeringsbegroting en financieringsplan

Investeringsbegroting en Financieringsplan (x € 1.000)		
	Specificatie / toelichting	Totalen
Bouwkosten schip:		22.000
• Schip met inrichting / accommodatie	15.000	
• Nautische installaties	2.000	
• Technische installaties	5.000	
Financieringskosten tijdens de bouw		400
Kosten bouwbegeleiding en commissie		1.100
Kostprijs Schip		23.500
Oprichtingskosten CV		250
Plaatsingsrisicopremie	Zie * A	400
Contractkosten	Zie * B	470
Marketing en plaatsing participaties	Zie * C	280
Bijkomende kosten		1.400
Werkkapitaal	Zie * D	100
Totale investering		25.000
Eigen vermogen		10.000
• Commanditaire vennoten (98 x 100) (Exclusief 3% emissievergoeding)	9.800	
• Participatie behorend vennoot	200	
Vreemd vermogen		15.000
Totale financiering		25.000

Toelichting bijkomende kosten:

* A: De plaatsingsrisicopremie wordt betaald voor de garantie dat Abel Tassman CV wordt opgericht, ongeacht het aantal geplaatste participaties. Deze garantie wordt afgegeven door De Hoop Finance BV. Een 100% dochteronderneming van De Hoop Holding BV.

* B: De contractkosten (2% van de kostprijs van het schip) hebben betrekking op de kosten van aanbesteding en selectie van de werf en de bevrachter (die zorg draagt voor de vrachtkosten), het afsluiten van de contracten met deze partijen en de scheepsfinanciering door de bank.

* C: De marketingkosten hebben betrekking op het ontwikkelen van reclamemateriaal en de marketingactiviteiten ten behoeve van Abel Tassman CV. Deze kosten zijn taakstellend gebudgetteerd.

* D: Bij aanvang is een werkkapitaal begroot van € 100.000 om te kunnen voldoen aan de lopende verplichtingen op korte termijn.

Toelichting bouwvoorwaarden:

De oplevering van het schip staat voor eind december 2016 gepland. Bij vertraging van de oplevering bestaat de eerste 14 dagen geen recht op boeterente. Daarna is de werf die het schip bouwt een boeterente verschuldigd van € 15.000 per dag.

Toelichting financieringsplan:

- Voor de commanditaire vennoten zijn 98 participaties beschikbaar van € 100.000 Bij plaatsing zal een emissievergoeding in rekening worden gebracht van 3% van het ingebrachte kapitaal. Het rendement is geprognoseerd op ruim 9%
- Het prospectus wordt uitgebracht op 1 april 2015 en heeft een looptijd van 6 maanden; toewijzing van de participaties vindt plaats in volgorde van inschrijving. De kapitaalstorting door de commanditaire vennoten dient uiterlijk op 1 oktober 2015 plaats te vinden
- De beherend vennoot brengt € 200. 000 risicodragend kapitaal in
- De hypothecaire lening bedraagt 15.000.000. In de prognoses is rekening gehouden met de huidige marktrente van 7%. Dit rentepercentage is nog niet gefixeerd.

Bijlage 2: Exploitatiebegroting Abel Tassman CV (X 1.000)											
Jaren	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
1. Huuropbrengst	4.380	4.380	4.380	4.392	4.380	4.380	4.380	4.392	4.380	4.380	
2. Vaste kosten	1.815	1.815	1.815	1.815	1.815	1.815	1.815	1.815	1.815	1.815	
Exploitatieresultaat	2.565	2.565	2.565	2.577	2.565	2.565	2.565	2.577	2.565	2.565	
3. Rente lasten 7%	1.050	980	910	840	770	700	630	560	490	420	
4. Afschrijving	2.350	2.115	1.904	1.713	1.542	1.388	1.249	1.124	1.011	910	
5. Fiscaal resultaat	-835	-530	-249	24	253	477	686	893	1.064	1.235	3.018
Bij: Afschrijving	2.350	2.115	1.904	1.713	1.542	1.388	1.249	1.124	1.011	910	15.306
Af: Aflossing	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	
6 Cashflow (CF) Uitkering	515	585	655	737	795	865	935	1.017	1.075	1.145	8.324

Toelichting bij bijlage 2 Exploitatiebegroting

1. Huuropbrengst.

Een gerenommeerde energiemaatschappij is bereid een contract af te sluiten waarbij de Abel Tassman zal worden ingezet voor de aanleg en het onderhoud van windmolenparken. Het contract kent een looptijd van 10 jaar met een vaste opbrengst van € 12.000 per dag. De brandstofkosten en havengelden zijn voor rekening van de energiemaatschappij.

2. Specificatie vaste kosten.

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)
Personeelskosten	875
Assurantie	325
Proviand	65
Smeerolie	50
Reparaties	125
Administratie	125
Management fee	125
Overige kosten	50
Survey (Groot onderhoud)	75
Totaal	1.815

3. De aflossing vindt vanaf 2017 plaats aan het eind van het jaar en bedraagt jaarlijks 1 miljoen euro.
4. De afschrijving is degressief en bedraagt per jaar 10% van de boekwaarde. Deze methode is in overeenstemming met een besluit van de staatssecretaris van financiën en derhalve fiscaal toelaatbaar.
5. Het resultaat wordt fiscaal transparant toegerekend aan de individuele participanten en kan in de beginjaren als verlies worden verrekend met hun overige inkomsten. Vanaf jaar 6 kan het verwachte winstaandeel worden gecompenseerd met de fiscale ondernemersfaciliteiten die gelden voor natuurlijke personen. Hieromtrent zijn door de beherend venoot, Abel Tassman BV, bindende afspraken gemaakt met de belastingdienst.
6. De vrije cashflow wordt jaarlijks uitgekeerd aan de participanten.

Bijlage 3 : Rendementsprognose per participant in € (CF = Cash Flow)					
	2017	2018	2019	2020 t/m 2026	
Jaren:					
CF Exploitatiebegroting	515.000	585.000	655.000	6.569.000	Totaal: 8.324.000
1. Belastingvoordeel	434.200	275.600	129.500		839.300
2. Verwachte verkoopopbrengst schip na 10 jaar					15.200.000
Af: Aflossing Hypotheek					5.000.000
Cashflow/ Uitkering bij verkoop					10.200.000
Totale Cashflow per participant					193.633
Af: Kapitaalstorting					<u>100.000</u>
Totaal rendement per participatie					93.633
Rendement per jaar:					9.363
Gemiddeld rendement per participatie van 100.000					9.36%

Toelichting bij bijlage 3 rendementsprognose

1. Het aandeel in het verlies kan door de participanten worden verrekend met hun overige inkomsten en is berekend op een belastingpercentage van 52%. (Fiscaal resultaat gedeeld door 100 participaties x 52%)
2. De technische levensduur van een goed onderhouden offshore serviceschip is gemiddeld 30 jaar. Zonder rekening te houden met een restwaarde en geldontwaarding bedraagt de boekwaarde na 10 jaar bij lineaire afschrijving € 15.667.000. De verwachte opbrengstwaarde is conservatief ingeschat op € 15.200.000